

ЗАТВЕРДЖЕНО
директор Запорізької гімназії
«Запорізька Січ»
Запорізької міської ради
_____ Артем КРАВЦОВ
«25 »серпня 2026

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**Запорізької гімназії «Запорізька Січ»
Запорізької міської ради
позашкільного підрозділу**

СХВАЛЕНО
на засідання педагогічної ради
протокол №2 від 25.08.2026

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Місце знаходження: м. Запоріжжя, вул. Січі, 3.

Позашкільний підрозділ є структурним підрозділом Запорізької гімназії «Запорізька Січ» Запорізької міської ради згідно Статуту закладу освіти.

Освітня програма позашкільного підрозділу Запорізької гімназії «Запорізька Січ» Запорізької міської ради містить єдиний комплекс освітніх компонентів, спланованих і організованих закладом освіти для досягнення вихованцями здобувачами позашкільної освіти результатів навчання (набуття компетентностей).

Освітня програма позашкільного підрозділу Запорізької гімназії «Запорізька Січ» Запорізької міської ради розроблена з урахуванням диференціації та індивідуалізації освітнього процесу, демократизації управління, створення умов для творчої діяльності адміністрації та працівників закладу, збереження єдиного освітнього простору, соціального захисту здобувачів освіти та їх законних представників із забезпеченням їх права на доступність і якість позашкільної освіти, створення умов для безперервності освіти. Враховуючи, що країна знаходиться в стані повномасштабної війни в умовах збройної агресії росії проти України заклад продовжує активно працювати для розвитку творчих здібностей дітей і молоді, забезпечуючи їх змістовне дозвілля та психологічну підтримку.

Залежно від безпекової ситуації у 2026-2027 навчальному році освітній процес у буде здійснюватися за змішаною формами навчання. У зв'язку з цим перед працівниками підрозділу стоїть завдання створити безпечні і нешкідливі умови навчання та праці, удосконалення безпечного освітнього середовища, змісту освіти, форм і методів роботи з дітьми та молоддю, які мають бути спрямовані на адаптацію до нових умов.

Головне завдання – допомогти дітям реалізувати здібності та творчий потенціал і створити хоч невеликий простір безпеки, дати можливість відкритого доступу до якісної позашкільної освіти. Освітня програма підрозділу є засобом забезпечення реальних умов для вибору індивідуальної траєкторії розвитку, гарантом досягнення обраних освітніх рівнів, технологічним засобом управління якістю позашкільної освіти.

Місія передбачає розвиток особистості дитини як суб'єкта пізнання, творчої діяльності, формування активного творця власного життя, виховання сучасних людей з активною громадянською позицією, готових до дорослого життя та здібних адаптуватися до умов розвитку суспільства.

Позашкільний підрозділ Запорізької гімназії «Запорізька Січ» є:

- відкритою соціальною системою, оскільки він надає можливість вільного вибору діяльності усім здобувачам освіти;
- відкритий для співробітництва із закладами системи освіти різних форм та типів, інших структур;
- відкритою педагогічною системою, в якій здійснюється педагогічна діяльність в межах вільного часу дітей та умови створюються для формування їх загальної культури, організації змістовного дозвілля, професійного самовизначення, вирішення завдань соціальної адаптації та ефективно вирішуються завдання патріотичного виховання.

Візія - в сприянні кожному здобувачу освіти в цілісному розвитку та лідерському становленні; служіння людині, громаді, суспільству. Співпраця педагогів, вихованців, батьків та громадськості, з використанням сучасних наукових, освітніх та інформаційних технологій.

Мета та завдання освітнього процесу

Метою освітнього процесу в позашкільному підрозділі є розвиток здібностей дітей та молоді у сфері освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, технічної та іншого виду творчості, здобуття ними первинних професійних знань, вмінь і навичок, необхідних для їх соціалізації, подальшої само та/або професійної реалізації.

Основними завданнями є:

- виховання громадянина України;
- вільний розвиток особистості та формування її соціально-громадського досвіду;
- виховання у здобувачів освіти поваги до Конституції України, прав і свобод людини та громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії;
- бажання захищати свою країну;
- виховання у здобувачів освіти патріотизму, любові до України, поваги до народних звичаїв, традицій, національних цінностей українського народу, а також інших націй і народів;
- виховання у здобувачів освіти шанобливого ставлення до родини та людей похилого віку;
- створення умов для творчого, інтелектуального, духовного і фізичного розвитку вихованців, учнів і слухачів;
- здобуття учнями, вихованцями, слухачами первинних професійних навичок і вмінь, необхідних для їхньої соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності;
- формування у вихованців, учнів і слухачів свідомого й відповідального ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих, навичок безпечної поведінки;
- задоволення освітньо-культурних потреб вихованців, учнів і слухачів, які не забезпечуються іншими складовими структури освіти;
- задоволення потреб вихованців, учнів і слухачів у професійному самовизначенні і творчій самореалізації;
- пошук, розвиток та підтримка здібних, обдарованих і талановитих вихованців, учнів і слухачів;
- вдосконалення фізичного розвитку вихованців, учнів і слухачів;
- організація дозвілля вихованців, учнів і слухачів, пошук його нових форм;
- профілактика бездоглядності, правопорушень;
- виховання в учасників освітнього процесу свідомого ставлення до власної безпеки та безпеки оточуючих;
- формування здорового способу життя вихованців, учнів і слухачів;
- здійснення інформаційно-методичної та організаційно-масової роботи.

Головні принципи освітнього процесу:

- гуманізація, що визначає пріоритети завдань творчої самореалізації

особистості, її виховання, створення умов для вияву обдарованості і талантів здобувачів освіти, формування гуманної особистості;

- єдність загальнолюдських і національних цінностей, що забезпечує у змісті освітнього процесу органічний зв'язок і духовну єдність української національної культури з культурою народів світу;
- розвиток культури всіх національних меншин, що проживають на території України;
- сприяння усвідомленню пріоритетності загальнолюдських цінностей над груповими;
- визначення позашкільної освіти як важливого засобу національного розвитку й гармонізації національних і міжнаціональних відносин в Україні;
- демократизація, що передбачає автономію закладів позашкільної освіти різних типів та форм власності у вирішенні основних питань змісту їх діяльності, розвиток різноманітних форм співробітництва та партнерства всіх учасників освітнього процесу;
- науковість і системність, що полягає в забезпеченні оптимальних умов для інтегруючої функції освітніх процесів в умовах досягнення основної мети позашкільної освіти;
- безперервність, наступність та інтеграція, що забезпечує єдність всіх ланок освіти, об'єднання зусиль закладів позашкільної освіти з іншими закладами та організаціями;
- цілісність і наступність позашкільної освіти, спрямованої на поглиблення та конкретизацію освітнього процесу;
- набуття освіти упродовж всього життя, за умови наступності та концентричності;
- багатокладність і варіативність, що передбачає можливість широкого вибору змісту, форми і засобів позашкільної освіти, альтернативність у задоволенні духовних запитів здобувачів освіти, їх пізнавальних та інтелектуальних можливостей та інтересів, запровадження поліваріантності навчальних програм, поглиблення і розширення їх практичної сприятливості, референції та індивідуалізованого освітнього процесу;
- добровільність і доступність, що передбачає право вибору та доступності в забезпеченні потреб у творчій самореалізації, духовному самовдосконаленні, здобутті додаткових знань, умінь та навичок, підготовки до активної професійної та громадської діяльності;
- самостійність і активність особистості, що полягає у забезпеченні психолого-педагогічної атмосфери, яка сприяє виявленню, розвитку і реалізації здобувачами освіти пізнавальної самостійності, творчої активності, прояву обдарованості і таланту;
- практична спрямованість, що передбачає набуття здобувачами освіти певних умінь і навичок, орієнтацію на трудову діяльність у нових умовах, їх розширення та розвиток, а також впровадження в життя за умов інтеграції з наукою і виробництвом.

Система управління підрозділом

Система управління позашкільним підрозділом визначається законом та установчими документами. Погодження діяльності відбувається через розподіл функціональних обов'язків та прав всіх учасників педагогічного процесу.

Керівництво підрозділом здійснює директор Запорізької гімназії «Запорізька Січ» Запорізької міської ради.

Колегіальним органом управління позашкільним підрозділом є педагогічна рада.

Вищим колегіальним органом громадського самоврядування позашкільного підрозділу є загальні збори (конференція) колективу Запорізької гімназії «Запорізька Січ».

Управління освітнім процесом в позашкільному підрозділі здійснюється директором, заступником директора з НВР, методистом.

До навчання у позашкільному підрозділі залучаються діти, підлітки, юнацтво, учнівська молодь віком від 6 до 18 років.

Прийом до позашкільного підрозділу може здійснюватися протягом навчального року за умови наявності вільних місць у гуртках, наявності можливості оволодіння навчальною програмою, за бажанням здобувачів освіти та їх представників на безконкурсній основі. За бажанням дітей та їх представників вихованці можуть бути зараховані до кількох творчих об'єднань за наявністю організаційних умов та відсутності їх перевантажень. Прийом вихованців до позашкільного підрозділу здійснюється на підставі заяви батьків або осіб, які їх замінюють. Для зарахування вихованців до спортивних гуртків потрібна довідка медичного закладу про те, що в них відсутні протипоказання для занять у зазначених гуртках.

Кадрове забезпечення

Кадрове забезпечення здійснюється у відповідності до навчального робочого плану, штатного розпису Запорізької гімназії «Запорізька Січ» та режимом його роботи. Реалізацію освітньої програми позашкільного підрозділу здійснюють педагоги, з яких 13 осіб мають повну вищу освіту, неповну вищу освіту – 1 особа.

В підрозділі працює 14 педагогічних працівників за основним місцем роботи. Педагоги працюють відповідно до фахової освіти. При підборі кадрів враховується освіта, фахова підготовка, особисті та колективні якості, працездатність та інші характеристики.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок вихованців, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- контроль за станом внутрішньої документації (журнали гурткової роботи, журнали з техніки безпеки, поурочне та тематичне планування);
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища підрозділу;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Навчальний план та обґрунтування його вибору

При формуванні робочого навчального плану враховано вимоги законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Положення про позашкільний навчальний

заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 травня 2001 р. № 433, Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 серпня 2004 р. № 651 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 серпня 2004 р. № 1036/9635, Типових навчальних планів для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладів системи Міністерства освіти і науки України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 22 липня 2008 р. № 676.

Навчальним планом передбачено організацію освітнього процесу у гуртках за напрямками:

№	Напрямок/назва гуртка	Кількість	
		груп	дітей
Військово-патріотичний			
1.	Школа безпеки	6	90
Всього:		6	90
Фізкультурно-спортивний			
2.	Оздоровча аеробіка	3	45
3.	Східні єдиноборства	2	30
4.	Спас	4	60
5.	Футбол	3	45
Всього:		11	180
Художньо-естетичний			
6.	Умілі руки	2	30
7.	Вокально-фольклорний	2	15
Всього:		4	60
Дослідницько-експериментальний			
8.	Говоримо солов'їною	1	15
9.	Розв'язування винахідницьких задач	2	30
10.	Інформатика та обчислювальна техніка	2	30
Всього:			75

Гуртки усіх напрямків, які пропонує позашкільний підрозділ забезпечені необхідним обладнанням, наочністю та знаряддям для повноцінної діяльності. Всі навчальні приміщення закладу мають паспорти з переліками наявного обладнання, навчального, наочного, методичного забезпечення.

Навчальний процес у позашкільному підрозділі здійснюється на підставі нормативно-правових актів, передбачених чинним законодавством у галузі позашкільної освіти та Статутом Запорізької гімназії «Запорізька Січ».

Тривалість навчального року, занять:

Керуючись ст. 16, 17 Закону України «Про позашкільну освіту», Статутом комплексу, навчальний рік складається з двох півріч. Навчальний рік розпочинається з 1 вересня поточного року і закінчується 31 травня наступного року.

Комплектування гуртків здійснюється у період з 1 по 15 вересня, який вважається робочим часом педагогів. Зарахування вихованців може здійснюватися протягом навчального року (у міру закінчення комплектування гуртків за їх бажанням і за згодою батьків або осіб, які їх замінюють на безконкурсній основі).

Тривалість занять встановлюється з урахуванням психофізіологічного розвитку дітей, допустимого навантаження на вихованців різних вікових категорій:

для вихованців від 6 до 7 років - 35 хвилин,

для вихованців старшого віку - 45 хвилин.

Всі гуртки закладу працюють без канікул. Це надає більше можливостей у засвоєнні навчальних програм, проведенні навчально – тренувальних зборів, екскурсійної діяльності в період шкільних канікул.

Усі приміщення, які використовуються для гурткових занять забезпечують оптимальні умови для організації освітнього процесу, відповідно до державних санітарних правил і норм (ДСанПіН 5.5.5.008-01).

Освітній процес здійснюється диференційно відповідно до віку. Наповнюваність груп становить 10 - 15 вихованців залежно від профілю, навчальних планів та площі приміщень, де проходять гурткові заняття. Тривалість перерв між заняттями становить, як правило, 10 - 15 хвилин. Характер організації перерв залежить від напрямку роботи гуртка.

Перерви між заняттями визначаються режимом щоденної роботи позашкільного підрозділу та його Статутом.

Відповідно до Указів Президента України від 24.02.2022 №64/2022 «Про введення воєнного стану», від 12.08.2022 №573/2022, на виконання листа Міністерства освіти і науки України від 23.08.2023 № 1/12609-23 «Про організацію освітньої діяльності в закладах позашкільної освіти у 2023/2024 навчальному році», з метою збереження життя і здоров'я всіх учасників освітнього процесу з 01 вересня 2026 року освітній процес у позашкільному підрозділі здійснюється за змішаному режимі в синхронному та асинхронному форматі.

У період запровадження навчання в дистанційному режимі керівник гуртка самостійно визначатиме потребу у внесенні змін до календарного планування, розподілу навчального часу на вивчення окремих тем з урахуванням особливостей наряду навчання, рівня підготовки вихованців. Педагог самостійно обирає платформи для онлайн-взаємодії та проведення навчальних занять в синхронному режимі з урахуванням специфіки роботи закладу, забезпечуючи досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах (Telegram, Viber, Skype, Zoom, Microsoft Teams, Google Classroom, онлайнкові освітні платформи). Формами роботи в асинхронному режимі можуть бути презентаційні меседжі, майстер-класи, перегляди пізнавальних освітніх матеріалів, розв'язання завдань проєктної, пошукової, дослідницької діяльності тощо. При плануванні онлайн занять керівниками гуртків враховується тривалість навчальних занять відповідно до вікових категорій здобувачів освіти, які затверджені наказом МОЗ від 01.08.2022 р. №1371.

В умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації іншого характеру безперервна тривалість навчальних занять при організації дистанційного навчання у синхронному форматі не повинна перевищувати для учнів:

- 1-2 класів - 2 навчальних занять по 30 хвилин або 3 - по 20 хвилин;
- 3-4 класів - 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 - по 30 хвилин, або 4 - по 20 хвилин;
- 5-6 класів - 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 - по 35 хвилин, або 4 - по 25 хвилин;
- 7-9 класів - 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 - по 40 хвилин, або 4 - по 30 хвилин, або 5 - по 25 хвилин;
- 10-11 класів - 3 навчальних занять по 45 хвилин або 4 - по 35 хвилин, або 5 - по 30 хвилин, або 6 - по 25 хвилин.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватися та розширюватися у змісті окремих програм гуртків протягом навчального року. На 15 вересня 2026-2027 навчального року в підрозділі працює 14 педагогів. За мережею 10 гуртків, 27 груп та 405 вихованець.

Програмне забезпечення

Гуртки позашкільного підрозділу працюють на основі програм, рекомендованих МОН України та програм, адаптованих програм затверджених педагогічною радою Запорізької гімназії «Запорізька Січ» ЗМР.

Програмне забезпечення на 2026 – 2027 навчальний рік

№ з/п	Назва навчальної програми	Затвердження навчальної програми (дата і номер документу)	П.І.Б. керівника гуртка, який працює за цією програмою
1.	Навчальна програма з позашкільної освіти військово-патріотичного напрямку «Школа безпеки»	Наказ від 12.06.2026 № 59р протокол №17 12.06.2026	Кобилянський О.І. Волович К.С. Черноіваненко А.Ф.
2	Навчальна програма з позашкільної освіти фізкультурно-спортивного напрямку «Спас»	Наказ від 12.06.2026 № 59р протокол №17 12.06.2026	Беленков В. С. Грицай С.О. Грицай О.І.
3	Навчальна програма з позашкільної освіти фізкультурно-спортивного напрямку «Оздоровча аеробіка»	Наказ від 12.06.2026 № 59р протокол №17 12.06.2026	Горошко А.Ю .
4	Навчальна програма з позашкільної освіти фізкультурно-спортивного напрямку «Східні єдиноборства»	Наказ від 12.06.2026 № 59р протокол №17 12.06.2026	Кобилянський О.І
5	Навчальна програма з позашкільної освіти фізкультурно-спортивного напрямку «Футбол»	Наказ від 12.06.2026 № 59р протокол №17 12.06.2026	Загорулько А.О.
6.	Навчальна програма з позашкільної освіти	Наказ від 12.06.2026 № 59р	Демчишина В.Е.

	художньо-естетичного напряму «Декоративно-ужиткове мистецтво»	протокол №17 12.06.2026	
7.	Навчальна програма з позашкільної освіти дослідницько- експериментального напряму «Спілкуємося солов'їною»	Навчальна програма «Українська мова» «Рекомендовано МОН України, науково-методичною радою Національного центру «Мала академія наук України», лист протокол № 3 від 27.08.2021»	Чубатова О.С.
8.	Навчальна програма з позашкільної освіти науково-технічного напряму «Інформатика та обчислювальна техніка»	Збірник «Навчальні програми з позашкільної освіти. Науково- технічний напрям. (Випуск 5)» (Загальна редакція Г. А. Шкури, Т. В. Биковського) («Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», лист МОН від 07.10.2019 № 1/11-8872)	Лисий В.В. .
9.	Навчальна програма з позашкільної освіти художньо-естетичного напряму «Вокальне мистецтво»	Збірник «Навчальні програми з позашкільної освіти. Художньо- естетичний напрям. Під ред. редакцією Шкури Г.А. та Пасхалової Л.О. Випуск 4.- Київ, 2021.- Навчальна програма з позашкільної освіти художньо-естетичного напряму «Вокальне мистецтво» Схвалено педагогічною радою Українського державного центру позашкільної освіти протокол № 4 від 25 серпня 2021 р.	Стахнік В.С.
10.	Розв'язування винахідницьких задач	Рекомендовано науково- методичною радою Національного центру «Мала академія наук України» (протокол № 1 від 27 січня 2023 року)	Ганжа Л.О.

Очікувані результати навчання здобувачів позашкільної освіти

Очікувані результати навчання здобувачів позашкільної освіти відображаються в навчальних програмах з позашкільної освіти.

Навчальні програми з позашкільної освіти конкретизують очікуваний результат навчання як формування компетентностей.

ЦДЮТ здійснює освітню діяльність, спрямовану на розвиток здібностей дітей та молоді у сфері освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, технічної та іншої творчості, здобуття ними первинних професійних знань, вмінь і навичок, інших складових компетентностей, необхідних для їх соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності.

Результативністю реалізації освітньої програми є сформованість у здобувачів позашкільної освіти позашкільного підрозділу компетентностей (пізнавальної, практичної, творчої, соціальної) за відповідними напрямками позашкільної освіти.

Пізнавальні компетентності передбачають оволодіння поняттями та знаннями з різних галузей знань; основ характеристики явищ і процесів суспільного життя; набуття знань морально-психологічних якостей, способів організації змістовного дозвілля.

Практичні компетентності передбачають формування різноманітних техніко-технологічних вмінь і навичок, здатності реалізовувати і захищати свої права, орієнтуватися у соціальних відносинах, встановлювати зв'язки між подіями і явищами, формулювати, висловлювати та доводити власну думку, позицію.

Творчі компетентності передбачають набуття досвіду власної творчої діяльності з різних галузей знань, розв'язання творчих завдань, здатності проявляти творчу ініціативу; розвиток дослідницьких здібностей, системного, просторового і логічного мислення, уяви, фантазії; потреби у творчій самореалізації та духовному вдосконаленні.

Соціальні компетентності орієнтовані на досягнення високого рівня освіченості і вихованості; емоційний, фізичний та інтелектуальний розвиток; формування позитивних особистісних якостей (самостійність, наполегливість, працелюбство та ін.), ціннісного ставлення до себе та інших, вміння працювати в колективі. Розвиток здатності до професійного самовизначення; творчого становлення; формування громадянського поведінки, патріотизму, любові до України.

Досягнення здобувачів освіти позашкільного підрозділа визначено індикаторами оцінювання, а саме:

- частка здобувачів освіти, що брали участь у змаганнях та заходах на рівні закладу, району;
- частка здобувачів освіти, що брали участь у змаганнях та заходах на рівні міста, області;
- частка здобувачів освіти, які брали участь у заходах Всеукраїнського та Міжнародного рівнів;
- частка здобувачів освіти, які отримали у закладі документи про освіту;
- частка здобувачів освіти, які продовжили навчання за відповідним напрямом, спеціальністю або обрали відповідну професію.

Результати оцінювання здобувачів освіти обговорюються на засіданнях педагогічної ради та враховуються при оцінюванні предметів фізичне виховання, мистецтво, трудове навчання та ін.